

Daň z alkoholu i rodičovská, komu a kolik.

Velký přehled, kde stát škrtne a kde přidá

- CZ24 News | 23. března 2023

ČESKO: Vláda Petra Fialy se chystá v nejbližší době představit balík opatření, kterými chce léčit dlouhodobě neudržitelný stav veřejných financí. Vedle několika přídavek přichází především s výraznými škrtů a nepopulárním navyšováním, které mají za cíl najít v příštím roce úsporu 70 miliard korun. Mezi kroky kabinetu patří vyšší daně, méně rostoucí důchody, ale také nižší příspěvky. Deník Echo24 přináší jejich podrobný přehled.

V současné době finalizují jednání pracovních skupin složených ze zástupců stran vládní koalice, které se zabývají doporučeními ke konsolidaci veřejných financí ze strany expertů Národní ekonomické rady vlády (NERV). Rada už ke konci minulého roku [představila](#) asi 30 doporučení pro snížení schodku státního rozpočtu. Ten má letos činit 295 miliard korun.

NERV ve svých návrzích vyzývá i ke zvýšení daní z příjmů fyzických osob, k omezení daňových výjimek či sesekání státní správy. Ministr financí Zbyněk Stanjura avizoval, že jednání o úsporách by měla skončit letos na jaře. „Následný legislativní proces poté proběhne tak, aby se výsledná opatření s pozitivním fiskálním dopadem na strukturální saldo nejméně ve výši 70 miliard Kč promítla již do návrhu státního rozpočtu pro rok 2024, tedy byla účinná k 1. lednu 2024,“ přibližuje Filip Běhal z resortu financí.

Stanjura pak chce, aby poslanci začali balíček projednávat před létem. Zkomplikovat mu situaci může ještě návrh politiků hnutí STAN, kteří chtějí, aby saldo nečinilo 70 miliard, ale rovnou 150.

Daně

Třebaže sáhnout na daň z příjmů si vláda zatím oficiálně netroufá, takřka jisté je už navýšení takzvané **daně z neřestí**. Zvedat se totiž má **spotřební daň z tabáku či alkoholu** včetně piva. Vyhnout by se jí mělo víno. Nadále probíhají diskuze o **legalizaci trhu s konopím** a následném zdanění marihuany. Podle NERVu je totiž v tuzemsku 800 až 900 tisíc aktivních uživatelů a průměrnou cenu gramu látky propočítává na **250 korun**, což by případně mělo státní kase přinést něco navíc.

Další významnou úpravou projde **daň z přidané hodnoty**. U DPH plánuje ministerstvo financí sloučení současných snížených sazeb deset a 15 procent do jedné. Podle Stanjury ale není cílem zvýšit výběr daní, ale zjednodušit daňové prostředí. Nová sjednocená sazba, pokud by měla být rozpočtově neutrální, by podle ministerstva financí měla být mezi 13 a 14 procenty.

Stanjura také uvažuje o úpravě výnosů **daně z nemovitostí**. Mohla by se zvýšit až na **dvojnásobek**, dodatečný výnos by byl příjmem státu. Ten by tak podle ministra získal **šest až osm miliard** korun.

Už od letoška pak platí **daň z neočekávaných zisků, tedy windfall tax**, která mimořádně zdaní energetické firmy nebo některé banky vydělávající na nenadálém pohybu na trhu s energiemi. Kabinet si od toho slibuje příjmy ve výši desítek miliard.

Chystá se rovněž změna **zdanění hazardu** tak, aby státní rozpočet získal navíc zhruba jednotky miliard.

Ministr práce a sociálních věcí Marian Jurečka pak do budoucna vidí jako možnost stabilizace státního rozpočtu **vyšší zdanění firem** nebo dokonce zavedení **daňové progrese**. Ta v České republice už do jisté míry existuje, mimo běžných 15 procent totiž funguje sazba 23 procent, která je aplikovaná od příjmů nad 48násobek minimální mzdy.

Důchody

Obzvláště v poslední době živé téma. Koaliční politici nedávno prosadili, že se **důchody** budou při mimořádné červnové valorizaci **navyšovat méně**, než původně měly. Důvodem je vysoká inflace, která růst penzí řídí a rozpočet by připravila o desítky miliard. Průměrná měsíční penze podle schválené novely vzroste od léta o **760 korun** místo o předpokládaných **1770 korun**.

Kromě toho se přemýšlí o jiné valorizaci důchodů a úpravě těch předčasných.

Diskuze běží také o **posunu věku odchodu do důchodu**, ze stávajících 65 let se má posunout na 68 let. Důvodem je čím dál tím dražší stát, který musí financovat více a více seniorů. Změna by se dotkla teprve lidí narozených v roce 1989, případně později. Definitivní slovo ale vzhledem i k ostré reakci veřejnosti nepadlo.

Příspěvky

Velké změny zažívají také všemožné státní přídavky. Jedny se **zavádějí**, druhé chtějí úřady **omezovat**.

Ministr už avizoval, že se omezí některé **daňové výjimky**. Výslovně zmínil **slevu na manželku**.

Koalice také nachází shodu u **omezení stavebního spoření**. U existujících smluv by se roční podpora snížila na polovinu ze současných 2000 korun, u nových smluv by se zcela zrušila.

Zmeny se dotknou **rodičovského příspěvku**. Ten se podle všeho navýší ze stávajících 300 tisíc korun alespoň o část, ve hře je i automatická valorizace. Má se nicméně zkrátit doba jeho pobírání za čtyř let na tři, aby bylo vyplácení efektivnější.

Zachováno by mělo být **výchovné**, rušit se ale ovšem možná bude **školkové**.

Namísto toho stát chystá kvůli nedostačujícím kapacitám předškolních zařízení rozšířit takzvané **dětské skupiny**. Děti by nyní měli moct za úplatu od státu **hlídat i sousedé**. Investice až několik desítek tisíc do každého z nich se má podle předkladatelů návrhu státu vrátit. Více [zde](#).

Diskutovaným škrtem je i snížení **slev na jízdném**, které zavedla vláda Andreje Babiše. Jeho kabinet seniorům a studentům sesekal ceny jízdenek ve veřejné dopravě o 75 procent. Fialova vláda pak v zájmu šetření slevy upravila na 50 procent. Podle NERVu by návrat do původního stavu státu ušetřil několik miliard.

Posledním a komplikovaným bodem je zeštíhlení státu, především **snížení počtu státních zaměstnanců**. Těch je celkem asi půl milionu, vláda ale stále nemá jasno v tom, jakým způsobem je propouštět a jak na zbytnělý stát.